ASTIGARRAGAKO
UDALA

Nekazaritza eta Ingurugiro Departamentua
Departamento de Agricultura y Medio Ambiente

Gipuzkoako Foru Aldundia
Diputación Foral de Gipuzkoa

SANTIAGOMENDI

ASTIGARRAGAKO INGURUMEN ESKOLA

IZENA ______________________

DATA ______________________

NON GAUDE?

Gipuzkoako mapa

HIZTEGI TXIKIA

Mireni motxila ahaztu zaio mendian.
Lagundu ezaiozu berriz aurkitzen.

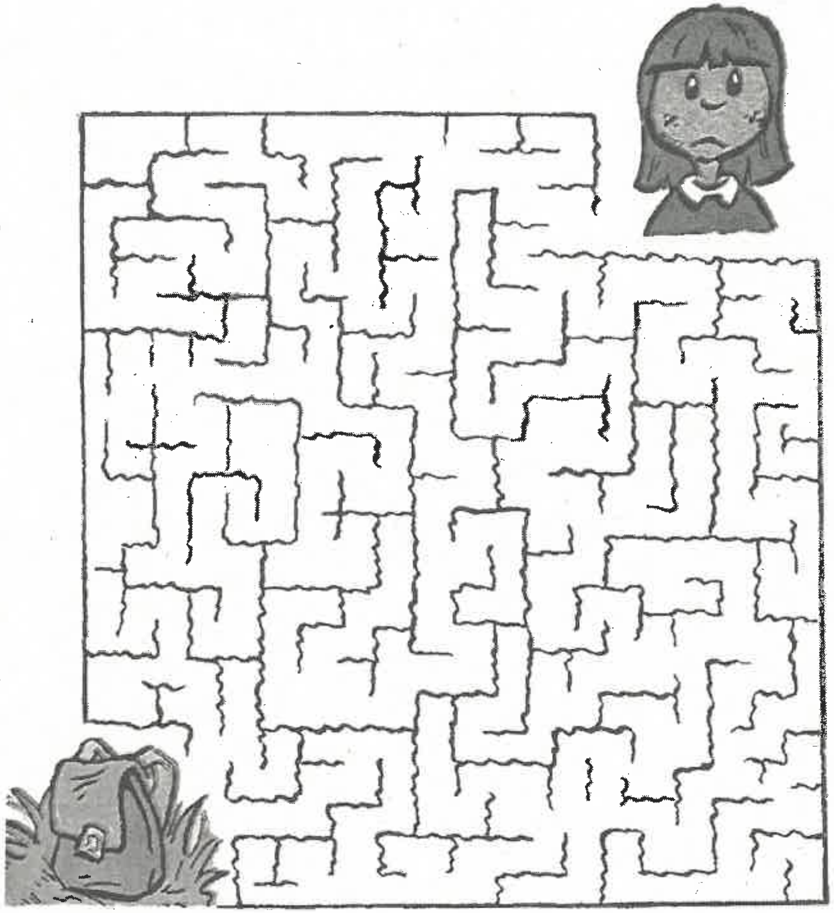

JATOR JOKA DEZAGUN

Ez ahaztu taldean ibiltzea egokiagoa dela denontzat.

Erabiltzen duzun material guztia ondo zaindu.

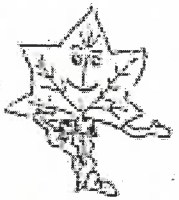

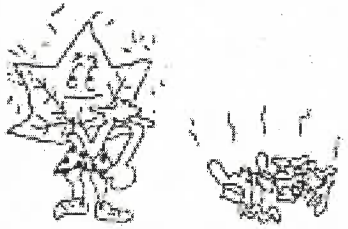

Eta zaborrak nora? Zaborrontzira noski!

Baserritarren zelaiak errespetatu eta bide ertzetik jarraitu.

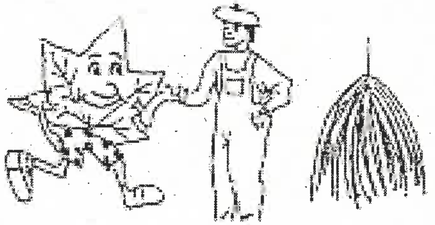

Aholku hauek ez dira Astigarragan bakarrik bete behar, edozein inguruneak eskertuko dizkizu.

PAISAIARI BEGIRA

Begiratu ondo zure aurrera eta marraz ezazu paisaia.

Gizakiaren eragina nabaritzen al da?

GARIA LANTZEN

Lagundu baserritar honi garia lantzen.
Nondik hasi behar du?

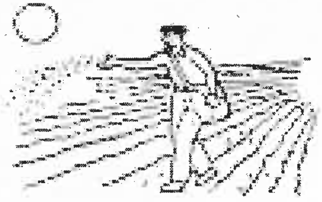

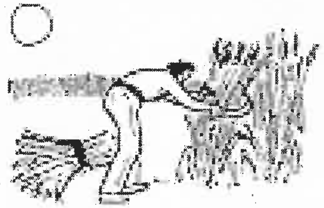

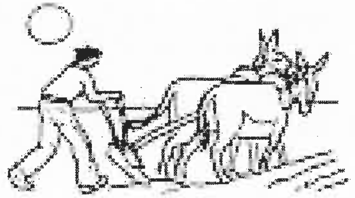

Ze tresna erabiliko zenuke garia mozteko?

Kimatzeko goraizeak ☐ Bai ☐ Ez

Galbahea ☐ Bai ☐ Ez

Igitaia ☐ Bai ☐ Ez

Sega ☐ Bai ☐ Ez

OKINAK GARA

Ogiaren ipuin hau osatzeko falta diren esaldi eta koloreak jar itzazue.

1

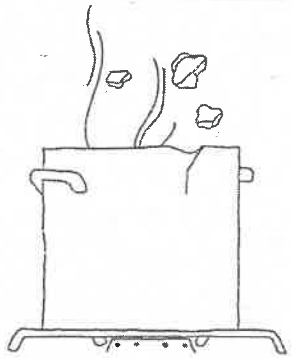

2

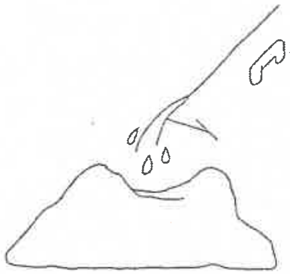

3

4

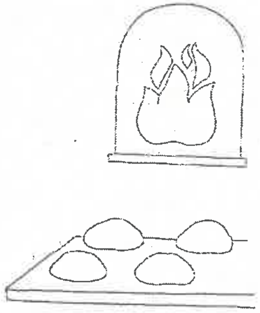

BASERRIA

Baserria zer da? ______

Baserria ez da etxea soilik, baizik eta baserritarra eta bere senitartekoqren ingurua eta nekazal bizibidea.

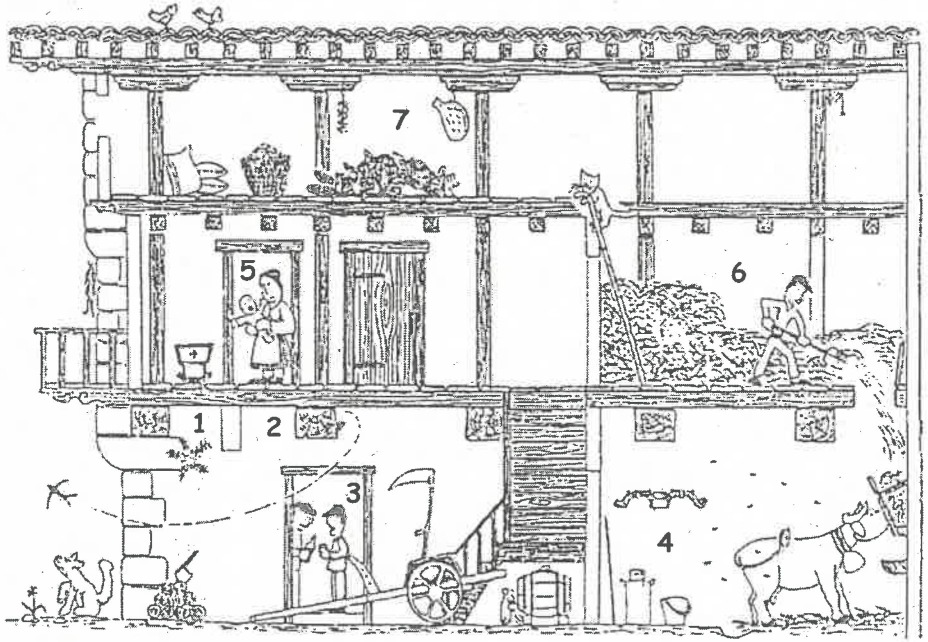

Baserri honen gela bakoitzaren izena jarri ezazu:

1. ______
2. ______
3. ______
4. ______
5. ______
6. ______
7. ______

BASERRITARREN LANA

Aurrerakuntzak direla medio, baserritarren lana denboran zehar aldatzen joan da. Baina ba dira gure inguruan lehen egindako lan era hauen aztarnak. Gaur ezagutuko dituzu horietako batzuk.

Elkartu ezazu hitz bakoitza dagokion esanahiarekin:

GARBILEKUA	Karea lortzeko tokia. Baseeriak margotzeko zuhaitzetatik xomorroak uxatzeko etabarerako erabiltzen zena.
KAROBIA	Sagardoa egiteko tokia.
SASKIGINTZA	Erropa garbitzeko tokia.
TOLAREA	Saskiak egitea.

Gaur egun non egiten dira lan hauek?

Garbilekua = 	Karobia =

Tolarea = 	Saskigintza =

ETIKETA

Sagardultzearentzat erropa dotore bat osatuko dugu: etiketa.

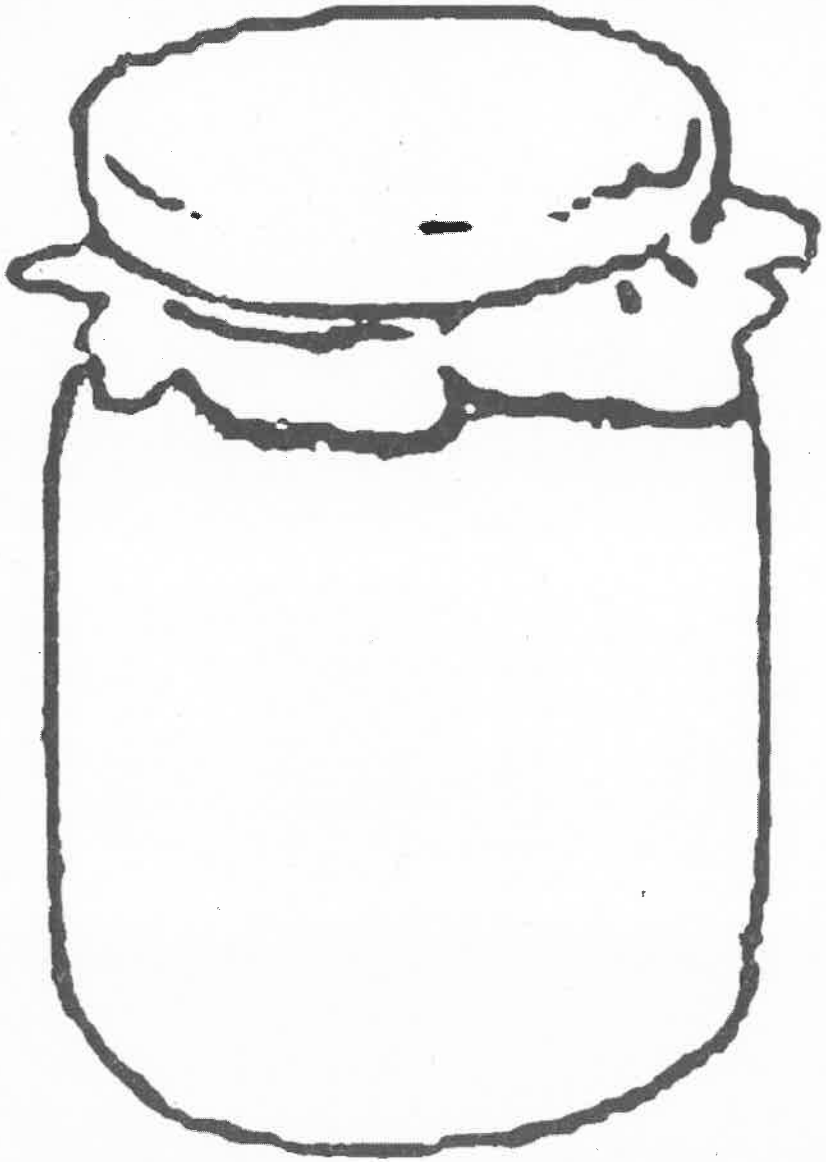

SAGARDULTZEAREN ERREZETA

Osagaiak: ____________________

____

____

Nola egin? ________________________________

____

____

____

____

____

____

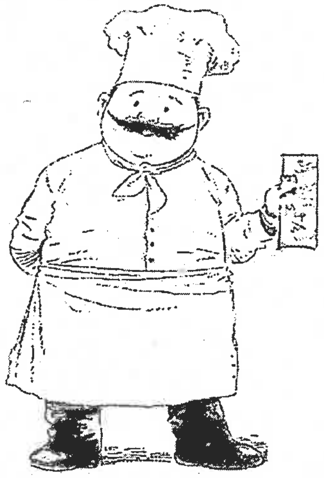

SAGAR BATEN ISTORITXOA

Behin batean, zelai erdian, zuhaitz bat zegoen lotan. Udaberria iritsi zenean, esnatzen hasi eta lore zuriz jantzi zen. Erleek zuhaitza hain ederra ikusita, lorez lore jolasean hasi ziren. Konturatu gabe beraien anketan hautsa hori bat loretan zabaldu zuten, polena. Orduan lore baten bihotzean sagar txiki bat jaiotzen hasi zen. Udara iristerakoan, beroarekin, sagarra loditzen joan zen. Udazkena iritsi zenerako eder-ederra zegoen zuhaitzaren gainean. Baina, zer da hau! Zer gertatzen da! Haizea! Euria! Gure sagartxoa lurrera erori zen. Zelai erdian usteltzen hasi zen. Hau tristura!
Baina sagartxoaren barruko hazi txiki bat erori zen eta bertan zuhaitz berri bat jaio zen.

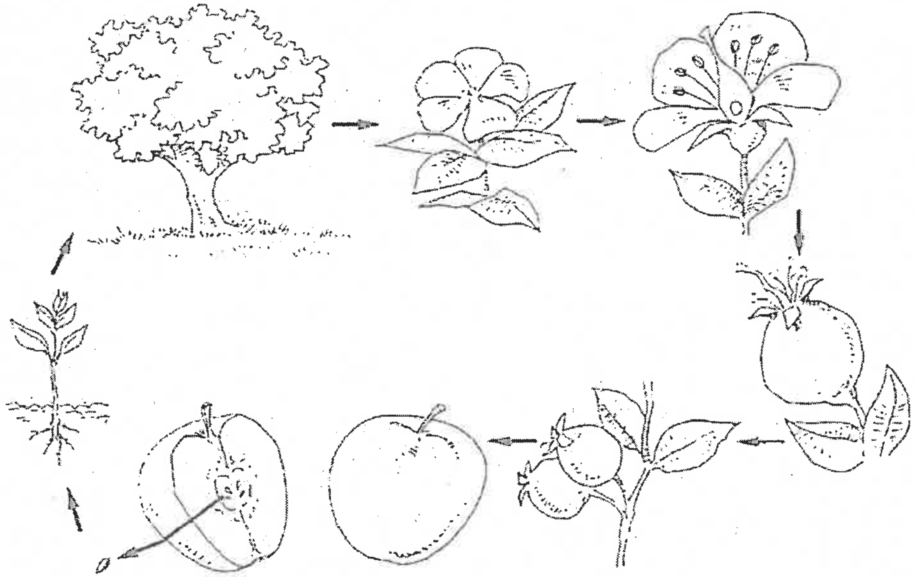

4. 3 maila

SAGARDOGINTZA

Sagardogintzan hainbat tresna erabiltzen dira.
Bakoitzaren izena, zein lan egiteko eta zein hilabetean erabiltzen diren ikasi eta idatziko dugu.

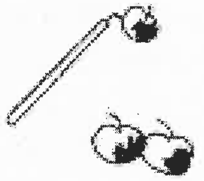

Izena:

Zertarako:

Noiz:

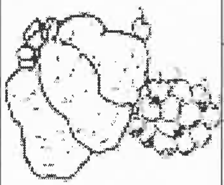

Izena:

Zertarako:

Noiz:

Izena:

Zertarako:

Noiz:

Izena:

Zertarako:

Noiz:

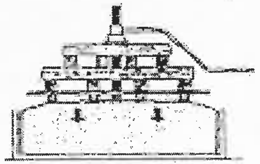

Izena:

Zertarako:

Noiz:

Izena:

Zertarako:

Noiz:

Izena:

Zertarako:

Noiz:

OHARRAK

HIZTEGI TXIKIA

mendi enara s.l.
ingurugiro heziketa

Nekazaritza eta Ingurugiro Departamentua
Departamento de Agricultura y Medio Ambiente

Gipuzkoako Foru Aldundia
Diputación Foral de Gipuzkoa

ASTIGARRAGAKO
UDALA

SANTIAGOMENDI

ASTIGARRAGAKO INGURUMEN ESKOLA

Euskaldunentzat ederrik bada
hau da sagardotegiya
Astigarragan ugari bada
naiz izan herri txikiya
Bide bakar bat hauxe degu ta
aintzinakuak utziya
Euskal Herriko edaria da
sagardo maitagarriya

IZENA

DATA

AHOLKUAK

Ez ahaztu taldean ibiltzea egokiago dela denontzat.

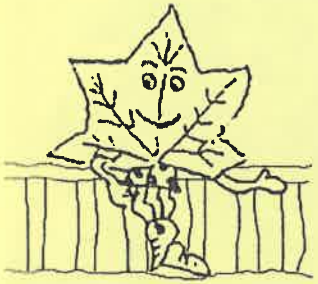

Zuek bezala, talde askok bisitatuko naute, beraz kontutan izan material guztia ongi zaiundu behar duzuela.

Guri ez zaizkigu zakarrak gustatzen; zaborrontzi bat topatu bitartean gorde zure motxilan.

Baserrietan sartzen garen bakoitzean kontutan hartu bere jabea dutela, beraz errespetatu.

Aholku hauek ez dira Astigarragan bakarrik bete behar, edozein inguruneak eskertuko dizkizue.

SAGARRONDOA

Zeintzuk dira sagarrondo baten zatiak eta ze lan betetzen du bakoitzak?

	ZATIA	FUNTZIOA
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		

SAGARRA

Sagarraren zatiak eta beraien funtzioa sagardoaren prozesuan ikasiko dugu.

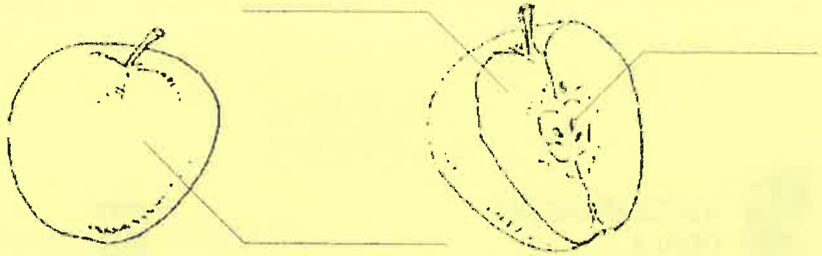

SAGARDOGINTZA

Sagardogintzarako erabiltzen diren tresnak prozesuaren arabera ordena itzazu, izena, erabilpena eta hilabetea kontutan izanik.

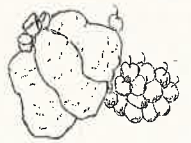

Izena	
Erabilpena	
Hilabetea	

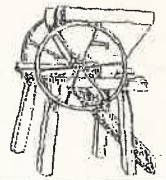

Izena	
Erabilpena	
Hilabetea	

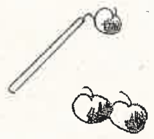

Izena	
Erabilpena	
Hilabetea	

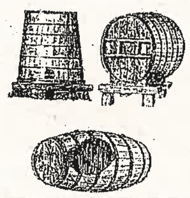

Izena	
Erabilpena	
Hilabetea	

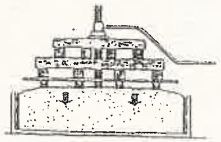

Izena	
Erabilpena	
Hilabetea	

Izena	
Erabilpena	
Hilabetea	

Izena	
Erabilpena	
Hilabetea	

PAISAIARI BEGIRA

Paisaia honen elementu desberdinen zerrenda egin ezazu.

PAISAIAREN OSAGAIAK

Elementu bizigabeak	Elementu bizidunak	Gizakiak ezarritakoak

Hau guztia kontutan izanik, ze paisai mota dugu hoñakoa?

NATURALA	NEKAZAL GUNEA	URBANOA	INDUSTRIALA

SANTIAGOMENDIKO MAPA

Eskala 1:20.000

Zentimetro bat mapan
200 metro errealitatean

0 200 400 600 800 1000 m.

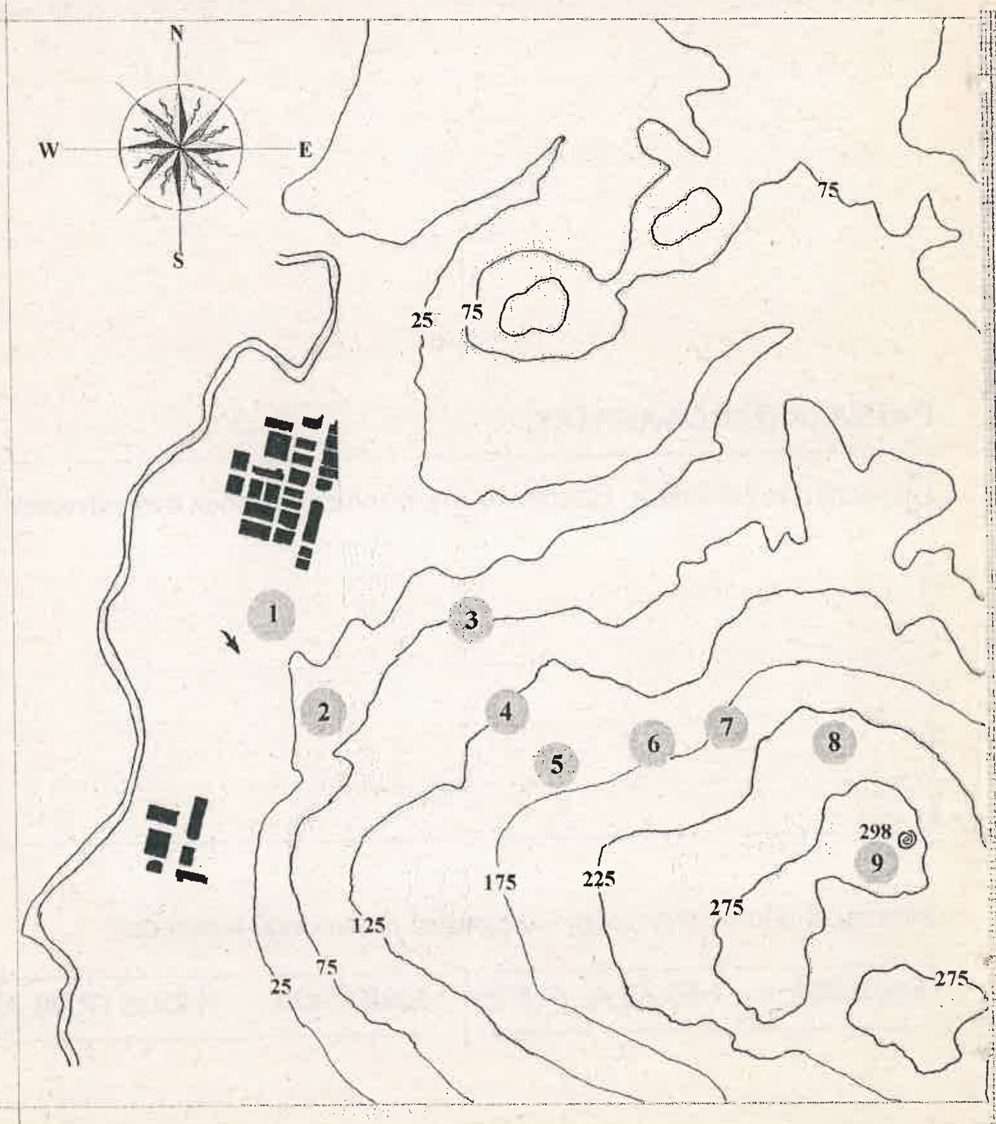

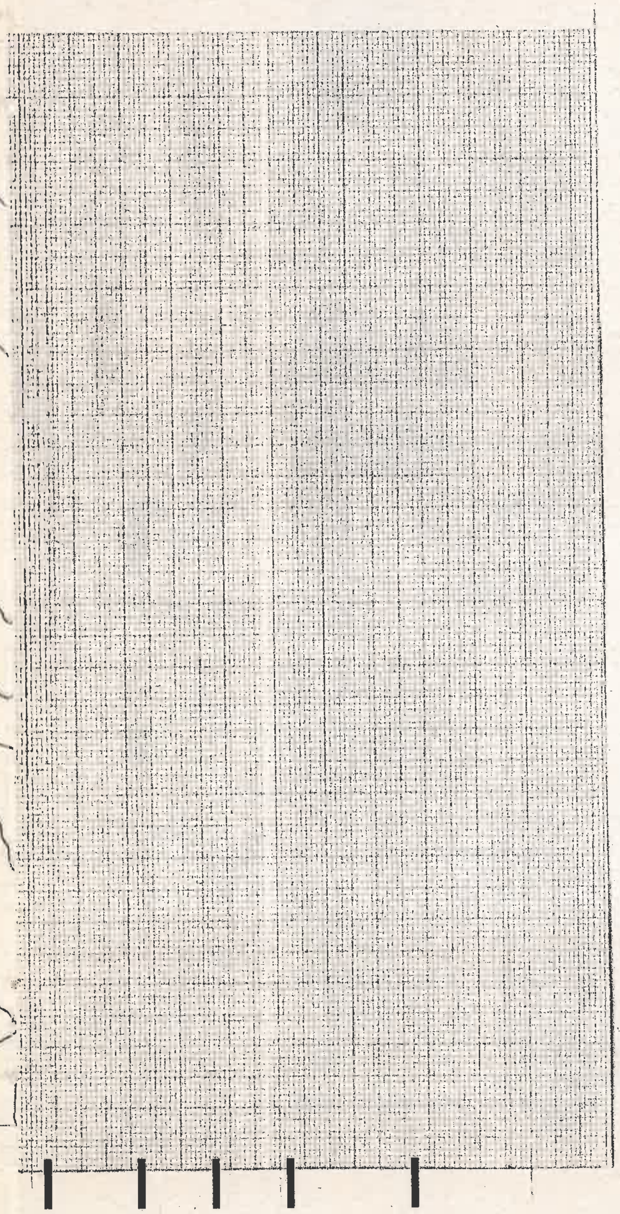

ALDAPA KALKULATU

Distantzia: __________

Irabazitako altuera: __________

Formula: $\frac{100 \times I}{D}$

A = 100 x ______ =

Ibilbidearen aldapa

IBILBIDEAREN SOSLAIA

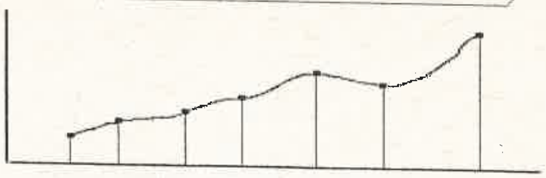

Geldiuneak seinalatu eta soslaia osatu txukun-txukun.

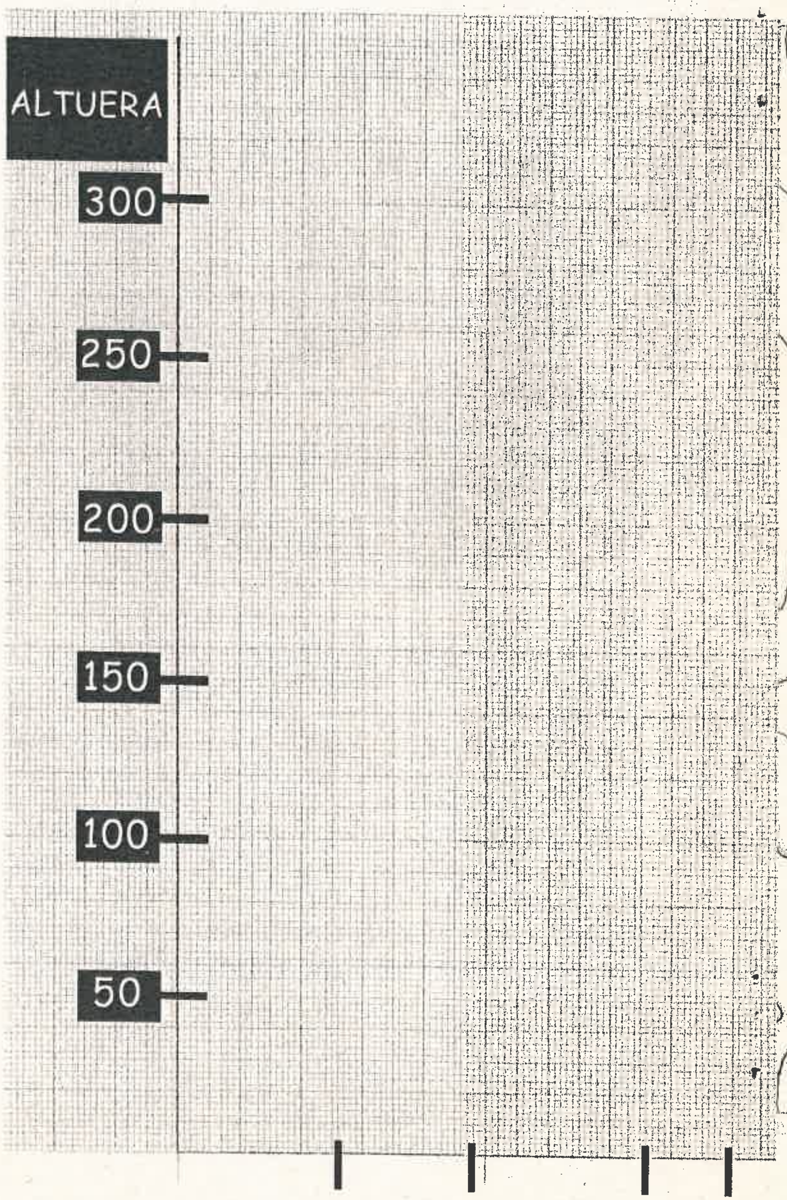

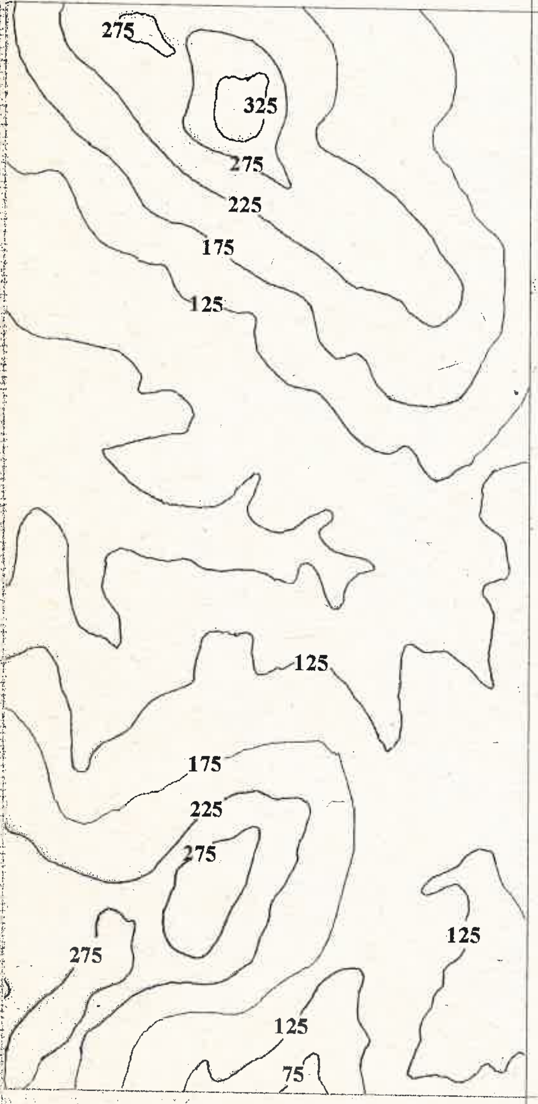

KONDAIRA osatu

	Baserria
	Ibilbide hasiera
	Ibilbide bukaera
	Astigarra
	Sagarrondoa
	Ibilbidea
	Iturria
	Karobia